

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министър на земеделието

27.1.2022 г.

X 91-56/ 27.01.2022

Signed by: Olya Kirilova Todorova

ДО
МИНИСТЪРА НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО,
Д-Р ИВАН ИВАНОВ

ОДОБРЯВАМ:

27.1.2022 г.

X

Д-Р ИВАН ИВАНОВ

МИНИСТЪР

Signed by: Ivan Valentinov Ivanov

КОПИЕ ДО
Г-Н ИВАН ХРИСТАНОВ
ЗАМЕСТНИК-МИНИСТЪР НА
ЗЕМЕДЕЛИЕТО

ПРОФ. Д-Р ХРИСТО ДАСКАЛОВ
ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР НА
БЪЛГАРСКА АГЕНЦИЯ ПО
БЕЗОПАСНОСТ НА ХРАНИТЕ

ДОКЛАД

ОТ Д-Р МОМЧИЛ НЕКОВ – ЗАМЕСТНИК-МИНИСТЪР НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО

Относно: Извършените дейности през 2021 г., касаещи изпълнението на Решение № 313 от 9 април 2021 г. на Министерския съвет за одобряване на План за контрол и предотвратяване разпространението на заболяването Африканска чума по свинете в България за периода 2021-2023 г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР,

Структурата на свиневъдството в страната показва, че над 95% от свинете в страната се отглеждат в индустриални и фамилни ферми, според данните предоставени в „Аграрен доклад за 2021 г.“, добивът на свинско месо заема най-голям дял от производството на червени меса, като през 2020 г., възлиза на около 71% от общият добив на червени меса в страната.

Усложнената эпизоотична обстановка в периода 2018- 2019 г. по отношение на заболяването Африканска чума по свинете (АЧС), наложи предприемането на координирани и съвместни действия, които включваха компетенциите на различни институции и структурите им. В резултат на това през 2020 г. с Решение № 43 от 24 януари 2020 г. на Министерски съвет, е одобрен План за контрол и предотвратяване разпространението на заболяването Африканска чума по свинете в България през 2020 г.

Планът е стратегически документ и има за цел да определи действията, които следва да бъдат предприети от всички компетентни институции и времевият график за тяхното изпълнение. С Решение № 313 от 9 април 2021 г. на Министерския съвет е одобрен План за контрол и предотвратяване разпространението на заболяването Африканска чума по свинете в България за периода 2021-2023 г., съдържащ продължение на мерките прилагани в страната през 2020 г.

Изготвянето и прилагането на Плана получи изключително положителна оценка от страна на Европейската комисия при проведенният одит в България (в периода 2 - 6 ноември 2020 г.) за оценка на изпълнението на контрола по здравеопазване на животните във връзка с Африканската чума по свинете (DG(SANTE) 2020-7118 с прилагането на мерките се постига гарантиране прилагането на координиран подход, за надзор, контрол и ликвидиране на болестта, заложен в новото законодателство.

В тази връзка представям на Вашето внимание годишен доклад за предприетите мерки от всички институции, имащи отношение към плана, както и за възникналите в процеса на изпълнение затруднения.

РЕЗЮМЕ: Дейностите заложен в Плана се изпълняват в сътрудничество, съгласно компетенциите и правомощията на определените институции, заложените индикативни срокове се спазват и не са отчетени затруднения. Данните за констатираните огнища показват, че през 2021 г. се наблюдава спад с 32% на констатираните огнища и 80% по-малко унищожени домашни свине в сравнение с 2020 г.

На този етап ангажираните с изпълнението на дейностите в Плана институции не съобщават за констатирани проблеми и необходимост от осигуряване на допълнителни финансови средства или промяна в определените мерки.

I. Обща информация:

През 2021 г. по данни на информационната система за обявяване на заболяванията на Европейската комисия (ADIS) са обявени 6 огнища на заболяването при домашни свине, със засегнати общо 13 322 свине и 318 случая при диви свине. По данни на модул Лов за периода от 01.01.2021 г. до 31.12.2021 г. за изследване за АЧС са постъпили 11 114 броя проби от диви свине, 529 (4,76%) от които са положителни за наличие на вируса. Броят на постъпилите за изследване проби, съответно и броят на установените положителни случаи е най-голям по време на ловния сезон. Териториалното разпространение на огнищата показва, че 83 % от констатираните огнища на заболяването през 2021 г. са в Южна България, само едно огнище е констатирано в Северна България, където е и най-голямата концентрация на индустриални свиневъдни обекти. През 2020 г. са обявени 19 огнища на заболяването, със засегнати 65 561 броя свине, а през 2019 година в резултат на заболяването са унищожени 140 093 броя свине в 44 обекта. Данните показват, че през 2021 г. се наблюдава спад с 32% на констатираните огнища и 80% по-малко унищожени домашни свине в сравнение с 2020 г., като причина за намалението може да се посочи и координираното прилагане на мерките заложи в Плана за контрол и предотвратяване разпространението на заболяването АЧС в Република България.

II. Изпълнение на плана от компетентните институции и ведомства:

1. Министерство на земеделието (МЗМ):

Актуализиране на националното законодателство:

През 2021 г. са изготвени изменения и допълнения в следните нормативни документи:

Изготвен е проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за лова и опазване на дивеча, който е подложен на обществено обсъждане. Законопроектът не е внесен за разглеждане от 45-ото Народно събрание поради закриване на дейността му. Към момента запасите на дива свиня са под 0,3 бр. на 100 ха. за страната и по тази причина не се налага изменение и допълнение на Закона за лова и опазване на дивеча, касаещо справяне със заболяването Африканска чума по свинете.

Изготвена е Наредба № 3 от 27.01.2021 г. за условията и реда за обезвреждане на странични животински продукти и на продукти, получени от тях извън обектите, регистрирани в Областните дирекции по безопасност на храните, която отмени Наредба № 22 от 2006 г. за условията и реда за обезвреждане на странични животински продукти и на продукти, получени от тях, и на специфичнорисковите материали извън обекти регистрирани в РВМС.

Изготвена е Наредба за изменение на Наредба № 61 от 2006 г. за условията и реда за официална идентификация на животните, за които не са предвидени изисквания в Регламент на Европейския съюз (обн. ДВ. бр. 16 от 23 февруари 2021 г.).

Изготвен е проект на нов Закон за ветеринарномедицинската дейност, който има за цел въвеждането на Регламент (ЕС) 2016/429 относно заразните болести по животните, който се прилага във всички държави-членки от 21 април 2021 г. както и делегираните актове и актове за изпълнение, които го допълват. Проектът е преминал вътреведомствено съгласуване и в момента е на етап обсъждане и отразяване на постъпилите становища в рамките на работната група.

В процес на обсъждане в рамките на работна група е проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 6 от 20 март 2007 г. за условията и реда за пасищно отглеждане на свине от Източнобалканската порода и нейните кръстоски.

Подобряване на информираността, чрез обучения и запознаване с добри практики:

Областните дирекции по безопасност на храните (ОДБХ) са провели обучения на ловци, като в осем области тези обучения са приключили, в тринадесет са проведени частично и към момента продължават, а в седем предстои организирането им по план предоставен от Изпълнителната агенция по горите. Проведени са и обучения на служители на Областни дирекции по безопасност на храните като до м. август са обучени служители от девет ОДБХ.

Създадена е организация от Изпълнителна агенция по горите за провеждане на обучения на ловци от ловните дружини за АЧС, биосигурност, взимане на проби и въвеждане на данните в модул „Лов“. В тази връзка през месеците юли, август и септември на 2020 г. са проведени обучения на ловците, в които са обучени 4516 лица, като по този начин е изпълнено изискването в Плана да има по двама представители от ловна дружина, които да са преминали такова обучение.

През месеците юли, август и септември на 2021 г. са проведени обучения на ловци на местно ниво, най-вече за прилагане на мерките за биосигурност при провеждането на груповия лов на дива свиня и при загробването или третирането с

хидратна вар на трупове от откритите мъртви диви свине, с цел справяне със заболяването АЧС.

Проведен обучителен семинар съвместно с МЗм, ЦОРХВ, Ветеринарномедицински факултет към Тракийски университет, Асоциация на свиневъдите в България и Асоциация на индустриалното свиневъдство в България. Обучението е насочено към представители на свиневъдния бранш с представяне на информация на тема: „Дезинфекция срещу АЧС – чести грешки в практиката“.

Планирано е провеждането от Тракийския университет на обучителни курсове и семинари, предназначени за земеделски стопани и заети в техните стопанства лица. Обученията ще се провеждат в изпълнение на договор BGORDNP001-1.001-004-C01 по проект „Професионални обучения за земеделски стопани за надграждане на техните знания и умения, водещи до повишаване на конкурентоспособността на техните стопанства“, финансиран от Програмата за развитие на селските райони 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския фонд за развитие на селските райони. Част от темите на обученията са пряко свързани с превенцията и предотвратяване разпространението на АЧС:

- „Противоепидемични мероприятия в животновъдни обекти: Дезинфекция, Дезинсекция, Дератизация“;
- „Ветеринарномедицински изисквания за превенция, контрол и ерадикация на заразни заболявания по животните и повишаване биосигурността на животновъдните обекти“;
- „Дивите животни като фактор за разпространение на заразни заболявания в страната, Биологична сигурност при ловни дейности. Преработка на месо и вътрешни органи. Реализация на получените животински продукти“;
- „Идентификация на селскостопанските животни за нуждите на регистрация, обявяване и ликвидиране на болести по животните и последващо компенсиране на щетите. Повторно населване на животновъдните обекти след ликвидиране на епизоотично огнище“;
- „Предизвикателства за осигуряване на биосигурност във ферми със свободно, пасищно и биологично отглеждане на селскостопански животни“;
- „Подготовка на земеделски стопани за намаляване на риска от природни бедствия и кризи от епизоотологичен характер“.

Във връзка с наложените мерки с цел ограничаване на разпространението на Covid-19, реализацията на посочените обучения е отложена за 2022 г.

Преподаватели от Лесотехническият университет участват в провеждането на информационни кампании за превенцията и разпространението на АЧС, провеждани сред животновъди, ловци и други лица имащи отношение към болестта. Извършват анализ и подпомагат компетентния орган при необходимост от промяна/засилване на мерките за активен надзор на болестта в зависимост от новите постижения в областта.

Насърчаване предприемането на мерки за повишаване на биосигурността на ниво земеделско стопанство и животновъден обект, и постигане на по-добро ниво на превенция срещу масови прояви на заразни болести по животните:

Разработени са насоки за кандидатстване по подмярка 1.1 и е проведен прием чрез подбор на проектни предложения по подмярката, който е приключил на 16.03.2020 г. По подмярката има сключени два административни договора за безвъзмездна финансова помощ, с Тракийски университет – Стара Загора и с Българска агенция по безопасност на храните (БАБХ), за провеждане на курсове и семинари, свързани с предотвратяване и/или преодоляване на усложнената епизоотична обстановка, включително и подобряване на биосигурността в стопанството, които са в процес на изпълнение.

Разработени са две подмерки за подкрепа на сектора, а именно: подмярка 5.1 „Подкрепа за инвестиции в превантивни мерки, насочени към ограничаване на последствията от вероятни природни бедствия, неблагоприятни климатични явления и катастрофични събития“ и подмярка 5.2 „Инвестиции за възстановяване на потенциала на земеделските земи и на селскостопанския производствен потенциал, нарушени от природни бедствия, неблагоприятни климатични явления и катастрофични събития“, приемите, по които бяха проведени през 2020 година. Поради по-високият интерес към подмярка 5.1 беше проведен нов прием по подмярката, който приключи на 05.05.2021 година.

Извън заложените дейности Управляващият орган на Програмата за развитие на селските райони 2014-2020 г. стартира на през месец април 2021г. прием по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“, по която кандидати могат да бъдат и земеделски стопани в сектор „Животновъдство“, за инвестиции в техните стопанства, пряко свързани с една или няколко от дейностите по първично селскостопанско производство и съхранение на селскостопански продукти, както и подготовка на продукцията за продажба, включително и подобряване на биосигурността.

През месец ноември 2021 г. стартира приеми по подмярка 6.1 „Стартова помощ за млади земеделски стопани“ и 6.3 „Стартова помощ за развитието на малки стопанства“, по които кандидати могат да бъдат и земеделски стопани в сектор

„Животновъдство“, за ускоряване на модернизацията и технологичното обновление на стопанствата, включително и за подобряване на опазването на околната среда и адаптация към климатичните промени.

Повишаване на осведомеността, чрез провеждане на информационни кампании:

Проведена е съвместна кампания на Европейският орган по безопасност на храните (ЕОБХ) и Центъра за оценка на риска по хранителната верига (ЦОРХВ) относно увеличаване на усилията за спиране на разпространението на африканската чума по свинете в Европа. Кампанията има за цел да повиши осведомеността и разбирането за АЧС и е насочена към групи хора и отделни лица, които влизат в контакт с домашни и диви свине, особено свиневъди и фермери. Изпълнява се със съдействието на местни ветеринарни организации, селскостопански групи, ловни сдружения, гранична полиция и други компетентни органи. Споделени са в обществените медии информационни брошури, инфографики и други материали. Материалите от кампанията са изпратени на областните дирекции по безопасност на храните и са публикувани на сайта на МЗМ.

Планирани и организирани са два уебинара на тема „Кампания „Да спрем африканската чума по свинете“, като единият е проведен през месец юли 2021 г.

През м. март и м. юни 2021 г. са проведени срещи с представители на свиневъдния сектор с цел запознаване с епизоотичната обстановка в страната, съседни държави и ЕС, както и разяснение и дискутиране на приложението на новото европейско законодателство (Регламент (ЕС) 2021/605), по отношение на болестта. Паралелни срещи на същата тема са проведени и с началник отдели „Здравеопазване на животните“ към ОДБХ.

По време на груповия лов на дива свиня през месец януари 2021 г. са раздадени листовки, с които ловците са информирани за тяхната ключова роля в борбата за ликвидиране на АЧС. При откриване на ловния сезон за мигриращ дивеч през месец август са раздадени допълнително още листовки.

Засилване на научно-изследователското сътрудничество и обмяната на опит на национално и международно ниво:

Изготвени са научни информации на следните теми:

- Генотип I на вируса на Африканската чума по свинете (АЧС) в Китай;
- Африканска чума по свинете в Доминиканска република и Хаити;

- Сфери на научни изследвания за запълване на пропуските в знанията относно оцеляването на вируса на Африканската чума по свинете в околната среда и трупите за подобряване на контрола в популациите от диви свине.

Комуникация, координация и сътрудничество в областта на лабораторния контрол:

Националната референтна лаборатория (НРЛ) за АЧС координира действията си и си сътрудничи постоянно с референтната лаборатория на Европейския съюз, във Валдеомос, Испания. Веднъж годишно НРЛ участва в организирания междулабораторен тест за АЧС по всички методи за установяване на вирус, антиген, геном на вируса на АЧС, както и за установяване на антитела срещу вируса на АЧС. Резултатите са напълно удовлетворителни, като се установява 100 % съвпадение с очакваните резултати.

Националната референтна лаборатория притежава документ от РЛ на ЕС *“fit for purpose”* и веднъж годишно организира междулабораторен тест за двете регионални лаборатории на НДНИВМИ в гр. Велико Търново и в гр. Стара Загора по акредитирани методи за установяване на геном на вируса на АЧС и за установяване на антитела срещу него. Резултатите са напълно удовлетворителни, като се установява 100 % съвпадение с очакваните резултати.

През 2021 г. НРЛ е организирала междулабораторен тест за две частни лаборатории – РВС-Русе, офис Русе и Алименти- Омнилаб, гр. Пловдив по акредитирани методи за установяване на геном на вируса на АЧС и за установяване на антитела срещу него. Резултатите са напълно удовлетворителни, като се установява 100 % съвпадение с очакваните резултати.

Провеждане на редовни заседания на областните и общинските эпизоотични комисии, както и на извънредни такива при усложнена эпизоотична обстановка:

Областните эпизоотични комисии (ОЕК) провеждат заседания ежемесечно, а при необходимост и по преценка на председателя и с по-голяма честота. Информацията от заседанията на всички ОЕК се обобщава и анализира регулярно в МЗм и се изпраща до всички заинтересувани страни.

Граничен контрол, събиране и унищожаване на странични животински продукти и отпадъци:

През 2021 г. на одобрените 8 гранични-контролни пунктове, както и на входните пунктове Лесово, Малко Търново, летище Варна и Летище Бургас и фериботите Варна и Бургас са извършени общо 55 877 броя проверки на личен багаж на пътници.

Извършва се дезинфекция на влизащите и излизащите моторни превозни средства и контрол върху събирането, транспортирането и обезвреждането на кухненски отпадъци от международните транспортни средства. Областните дирекции по безопасност на храните Враца, Русе, Видин, Плевен, Силистра и Добрич имат сключени договори с инсинератор „Син кръст 2016“ ООД за унищожаване на конфискувани хранителни продукти.

Сформиране на екипи за епизоотично проучване - обучение, разработване на въпросници, мобилизиране в случай на необходимост:

Със Заповед № РД09-253/10.03.2020 г., изменена със Заповед № РД09-354/06.04.2021 г., Заповед №РД 09-630/18.06.2021 г. и Заповед №РД 09-1010/15.10.2021 г. на министъра на земеделието е определен съставът на Постоянната комисия за извършване на епизоотично проучване след възникнало огнище на заразна болест по 47, ал.1 от Закона за ветеринарномедицинската дейност (ЗВД). Поради настъпили административни промени в БАБХ заповедта за определяне на състава на комисията предстои отново да бъде изменена.

Проведени епизоотологични проучвания за подпомагане дейността на БАБХ:

- Животновъден обект за отглеждане на Източнобалкански свине с рег. № 9107-0109, с адрес село с. Господиново, общ. Бяла, област Варна;
- Животновъден обект № 4449-0050, находящ се в с. Сбор, обл. Пазарджишко, собственик Георги Тотолаков – 09.09.2021 г.;
- Животновъден обект, тип „Заден двор“ (не регистриран) на Танчо Шапкарот от с. Красново, обл. Пловдив – 09.09.2021 г.;
- Животновъден обект с рег. № 4445-0089, с. Априлци, общ. Пазарджик, обл. Пазарджик.

Контрол на практики/дейности, представляващи риск за АЧС:

Считано от м. март 2021 г. след одобряване на Плана за действия в България по отношение на обектите за отглеждане на свине за лични нужди във връзка с АЧС със Заповед № РД11-553/17.03.2021 г. на Изпълнителният директор на БАБХ, ежесечно се провеждат проверки за потенциално нерегламентирани движения на свине в следствие на онлайн обяви. За предотвратяване разпространението на заболяването АЧС през 2021 г. са извършени и допълнителни проверки за контрол за нерегламентиран добив/продажба на месо и продукти, добити от свине.

В допълнение, от началото на 2021 г. са взети общо 6 645 тъканни проби /далаци/ от кланиците за лабораторно изпитване за АЧС. До 27.07.2021 г., несъответствия не са констатирани. Във връзка с натрупаните голям брой

задоволителни резултати (общо 18 829 броя проби от началото на 2020 г.) и липсата на регистриран случай на АЧС в индустриалните и фамилните свинеферми е изготвен Доклад с вх. № ВД-2723/26.07.2021 г. до Изпълнителния директор на БАБХ за преустановяване на задължителното вземане и изпращане на тъканни проби /далаци/ от кланиците. Въз основа на този доклад е отменена Заповед № РД 11-150/16.01.2020 г. на Изпълнителния директор на БАБХ.

Със Заповед № РД 11-1080/26.05.2021 г. на Изпълнителния директор на БАБХ е отменена Заповед № РД 11-696/16.03.2020 г., свързана с правилата за движение на свине, предвид приемането на Регламент за изпълнение (ЕС) 2021/605 на Комисията от 7 април 2021 година за определяне на специални мерки за контрол във връзка с АЧС. В тази връзка е издадена и Заповед № РД 11-1754/ 02.08.2021 г. относно движението на пратки странични животински продукти. Издадена е Заповед № РД 11-445/02.03.2021 г. на Изпълнителния директор на БАБХ относно извършване на проверка на предприятия за обработка на дивеч за проследяване на добитото и реализирано дивечово месо, месни разфасовки и месни заготовки от свинско месо. Издадена е Заповед № РД 11-1244/16.06.2021 г. на Изпълнителния директор относно организиране на проверки във всички кланици, транжорни, месопреработвателни предприятия и обекти за композитни продукти, влагачи свинско месо на територията на Република България.

През 2021 г. от официалните ветеринарни лекари са извършени 527 проверки във фамилни ферми (или средно по 2,92 проверки на обект) и 486 проверки в индустриални обекти (средно по 5,17 проверки на обект). Идентифицирани са над 129 обяви за интернет търговия, като 49 от тях са проверени. Установени са 9 нелегални движения.

Контрол в обектите тип „лично стопанство“:

Съгласно чл. 133, ал. 2, т. 11 от ЗВД извършването на инвентаризация на стопанствата за лични нужди е задължение на кметовете и кметските наместници, за което е предвиден срок за изпълнение ежегодно до 20 октомври. От страна на ОДБХ през 2021 г. са извършени 2 992 бр. проверки, при регистрация/населване/рутинни/сигнали/депопулирани и ненаселени лични стопанства.

Мерки в обектите, в които се отглеждат свине от породата Източнобалканска свиня (ключов момент в борбата с АЧС):

През 2021 г. са извършени 144 проверки на пазари за живи животни и 65 проверки за спазване на забраната за пасищно отглеждане.

През 2017 г. са определени 5 броя ценни в генетично отношение нуклеусни стада от свине от породата Източнобалканска свиня (ИБС). Към момента само едно от

тях намиращо се на територията на с. Драчево, обл. Бургас, собственост на Научен център по земеделие – гр. Средец е съхранено като генофонд на породата. Района на фермата е ограден с електропастир и животните са изолирани от контакт с дивите свине. В момента се отглеждат 190 броя свине.

В две бази на Изпълнителната агенция по селекция и репродукция в животновъдството (в гр.Сливен и гр. Кюстендил) при условия *ex situ* се отглеждат общо 35 животни от породата ИБС. С цел съхраняване и консервиране на породата е разработена „Програма за съхранение на породата Източнобалканска свиня“, която е съобразена с малкото запазени стада. Разработени са две генеалгични схеми, в които участват малки по размер неродствени развъдни групи, състоящи се от 3 до 5 свине майки и един нерез. Финансовите средства в размер на 55 000 лева за извършване на тези дейности са отпуснати с решение на Държавен фонд „Земеделие“, съгласно Протокол №170 от 10.12.2021 г. За изхранване и поддържане на двете развъдни групи Изпълнителна агенция по селекция и репродукция в животновъдството за бюджетната 2021 г. е разходвала собствени средства в размер на 47 100 лв.

Намаляване и поддържане на плътността на популацията на дивата свиня:

През 2020 г. е приета Методика за таксиране запаса на дивата свиня в страната, на базата на сключен Договор № 19 от 17.01.2020 г. между ИАГ и „Научно-изследователски сектор“ при Лесотехнически университет (ЛТУ)-София.

През първите две седмици на месец октомври 2020 г. Методиката е тествана, като са задължени всички стопанисващи дивеча, при провеждането на излетите за групов лов на дива свиня да попълват специално създадени за целта формуляри.

През първите две седмици на месец октомври 2021 г. Методиката беше тествана, като бяха задължени всички стопанисващи дивеча, при провеждането на излетите за групов лов на дива свиня да попълват специално създадени за целта формуляри.

Методиката ще бъде приложена и за последните четири ловни излета за групов лов на дива свиня през месец януари 2022 г.

На основание Постановление № 130/05.07.2018 г. на Министерски съвет и Заповед № РД 09-671/25.07.2018 г. на министъра на земеделието, храните и горите е изградено оградно съоръжение по сухопътната граница с Р. Румъния с дължина 133 км. и 145 м. Оградата е с височина 1.30 м, стандартна – четириредова. На дървени колове са опънати три реда с бодлива тел и един ред режеща тел тип „Бруно“.

Екипи от горски инспектори на РДГ Русе и РДГ Варна ежеседмично, съгласно утвърден график правят обход на цялото съоръжение, с цел установяване на

състоянието му. При установени нарушения на целостта на оградата се извършва ремонт, като се подменят колове или се поставя допълнително бодлива тел, която е закупена предварително. От докладите на горските инспектори за извършените проверки, става ясно, че оградата е в добро състояние, като през летните месеци ще бъде необходимо да бъдат предприети действия по отстраняване на затревената площ около съоръжението /закупуване на препарат, наземно пръскане и дисковане/ на приблизителна стойност 29 000 лв.

На проведеното на 05.08.2021 г. Национално съвещание с всички заинтересовани страни за бъдещото стопанисване и ползване на дивата свиня в страната, беше взето решение за намаляване на броя на ловните излети за групов лов на дива свиня от 3 дни на 2 дни седмично, тъй като към момента запасите на дива свиня са под 0,3 бр. на 100 ха. за страната, с което са изпълнени изискванията на Европейската Стратегия - SANTE за справяне със заболяването АЧС и не е необходимо запасите на вида да бъдат намалявани чрез повече ловни излети.

На базата на това решение беше издадена и Заповед № РД 48-47/23.09.2021 г. на министъра на земеделието, храните и горите за намаляване на броя на ловните излети в една седмица и регламентиране на сроковете за ловуване при групов лов на дива свиня за този ловен сезон.

След откриването на груповия лов на дива свиня през месец октомври 2021 г. до 31.12.2021 г. са извършени 37195 проверки. Проверките са извършвани за спазване на изискванията на ЗЛЮД и мерките за биосигурност по време на груповите ловни излети. В проверките са участвали 2050 служители на регионалните дирекции по горите, 262 служители на МВР, 557 служители на държавните предприятия по чл. 163 от Закона за горите. Проверени са 2766 ловни дружини, 2363 превозни средства и 31803 ловци и са констатирани 29 нарушения, за 23 от които има съставени АУАН. Конфискувани са 16 бр. ловно оръжие, 3 бр. ловни уреди и 5 бр. ловни боеприпаси.

Създадена е необходимата организация и се осъществява периодичен контрол (ежеседмичен) от страна на РДГ, държавните предприятия по чл. 163 от Закона за горите и неговите териториални поделения за спазване на забраните за подхранване на диви свине, регламентирани със заповеди на министъра на земеделието, храните и горите.

Оценка, комуникация и управление на риска от АЧС:

За определяне на рисковите фактори за разпространение на болестта, както и възможните начини за проникване на вируса в стопанствата са изготвени следните документи:

- Стратегия за излизане от АЧС: събиране на доказателства за липсата на циркулация на вируса на африканска чума по свинете в популациите на диви свине, използвайки стандартни мерки за надзор;
- Оценка на мерките за биологична сигурност на животновъдните обекти за отглеждане на свине на открито и на рисковете от проникване и разпространение на вируса на АЧС в тях;
- Актуализирано научно становище за оценка на риска от АЧС за промишленото свиневъдство в Р. България в светлината на най-новите тенденции за осъществяване на биосигурност на фермите и прилагане на съвременен подход, осигуряващ безопасна търговия по стандартите на Световната организация по здравеопазване на животните.

Изготвен доклад от проведена анкета: „Ефективност на мерките при изпълнението на плана за контрол и предотвратяване разпространението на заболяването африканска чума по свинете в Р. България“.

Изготвени са и следните научни оценки:

- Научна оценка на риска от АЧС във връзка с определяне на основните рискови фактори за поява и разпространение на АЧС преди населване на новорегистриран животновъден обект № 4190-0498, собственост на „Нодос Фарма“ ЕООД, находящ се в гр. Съединение, област Пловдив предназначен за отглеждане на свине (ЖООС) съгласно чл. 132, ал. 7 на ЗВД;
- Научна оценка на риска от АЧС във връзка с определяне на основните рискови фактори за поява и разпространение на АЧС преди населване на новорегистриран животновъден обект № 128-0221, собственост на „Планета-98“, находящ се в с. Поликраище, община Горна Оряховица, област Велико Търново предназначен за отглеждане на свине (ЖООС) съгласно Чл. 132, ал. 7 на ЗВД;
- Научна оценка на риска от АЧС във връзка с определяне на основните рискови фактори за поява и разпространение на АЧС преди населване на животни в животновъден обект за отглеждане на свине с рег. № 7072-0290, собственост на „ЦБ Цветанови“ ЕООД, находящ се в с. Семерджиево, област Русе, съгласно чл. 132, ал. 7 на ЗВД, предназначен за отглеждане на свине (ЖООС);
- Научна оценка на риска от АЧС във връзка с определяне на основните рискови фактори за поява и разпространение на АЧС преди населване на животни в животновъден обект за отглеждане на свине с рег. № 7123-0315, собственост на Димитринка Ангелова Димитрова, находящ се в с. Долна студена, област Русе, съгласно чл. 132, ал. 7 на ЗВД, предназначен за отглеждане на свине (ЖООС);

- Научна оценка на риска от АЧС във връзка с определяне на основните рискови фактори за поява и разпространение на АЧС преди населване на животни за ново регистриран животновъден обект № 5249А-0002, собственост на „МУЛТИМЕС ФАРМ“ АД, находящ се в с. Стамболово, област Велико Търново, съгласно чл. 132, ал. 7 на ЗВД предназначени за отглеждане на свине (ЖООС) съгласно чл. 132, ал. 7 на ЗВД;

- Научна оценка на риска от АЧС във връзка с определяне на основните рискови фактори за поява и разпространение на АЧС преди населване на животни в животновъден обект за отглеждане на свине с рег. № 9955-0165, в който животните са ликвидирани след огнище на заболяване АЧС, собственост на „ТЕТРАХИБ“ АД, находящ се в с. Никола Козлево, област Шумен, предназначен за отглеждане на свине (ЖООС) и съгласно чл. 132, ал. 7 на ЗВД;

- Научна оценка на риска от АЧС във връзка с определяне на основните рискови фактори за поява и разпространение на АЧС преди населване на регистриран животновъден обект № 9528-0101, собственост на „Ферма Димчо“ ООД, находящ се в с. Къпиново, община Генерал Тошево, област Добрич предназначен за отглеждане на свине (ЖООС) съгласно чл. 132, ал. 7 на ЗВД;

- Научна оценка на риска от африканска чума по свинете (АЧС) във връзка с определяне на основните рискови фактори за поява и разпространение на АЧС преди населване на новорегистриран животновъден обект – фамилна ферма № 9810-0345, находящ се в с. Ивански, община Шумен, област Шумен предназначен за отглеждане на свине (ЖООС) съгласно чл. 132, ал. 7 на ЗВД.

Изготвени са редица информации във връзка с публикувани анализи на Европейският орган по безопасност на храните (ЕОБХ):

- Африканска чума по свинете: рискове за разпространение чрез фуражи, постеля и транспорт;

- Оценка на мерките за биологична сигурност на животновъдните обекти за отглеждане на свине на открито и на рисковете от проникване и разпространение на вируса на АЧС в тях;

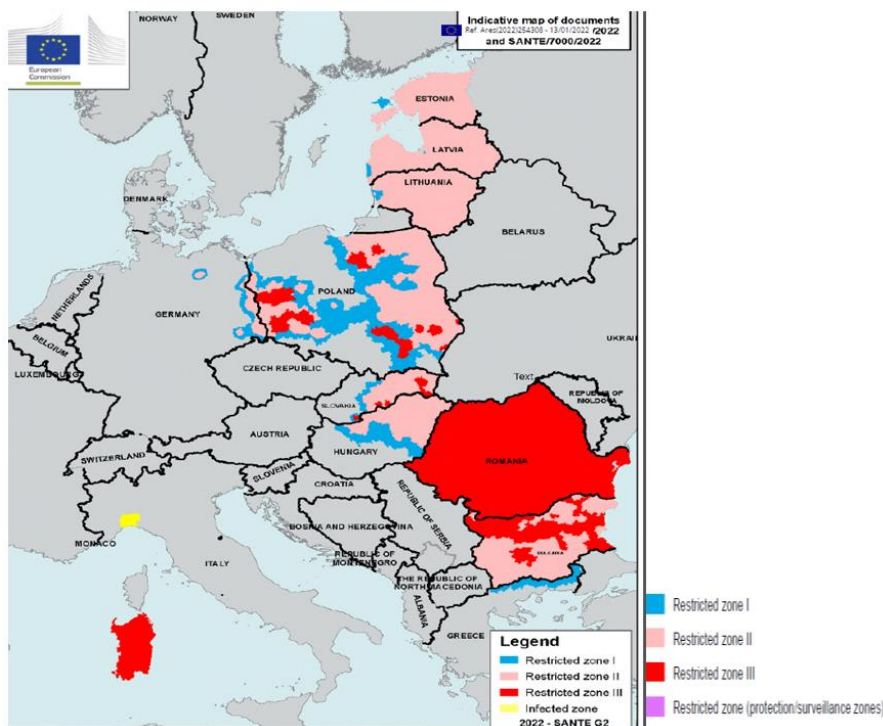
- Стратегия за излизане от АЧС: събиране на доказателства за липсата на циркулация на вируса на АЧС в популациите на диви свине, използвайки стандартни мерки за надзор;

- Епидемиологичен анализ на АЧС в Европейския съюз (септември 2019 г. до август 2020 г.).

Доказване на статут свободна от болестта държава/регион

Според епидемиологичната обстановка и степента на риск от разпространение на АЧС е определена регионализацията на държавите членки в Регламент за изпълнение (ЕС) 2021/605 на Комисията от 7 април 2021 година за определяне на специални мерки за контрол във връзка с АЧС. Регионализацията се прилага в допълнение към мерките за контрол на болестта и съдържа списък с ограничителните зони в държавите членки, засегнати от огнища на АЧС, или в риск поради близост до огнища. Тези ограничителни зони се разграничават според епидемиологичната обстановка и се класифицират като ограничителни зони I (зони в риск), II (огнища при диви свине) и III (огнища при отглеждани (домашни) свине), като ограничителна зона III включва областите с най-високата степен на риск от разпространение и ограничителните мерки са най-тежки.

Понастоящем територията на България попада в зони в част II и III, като през 2021 г. положените усилия за ликвидиране на заболяването дадоха резултат в прекатегоризиране от част III в част II на значителна част от територията на Северна България, където са разположени едни от най-големите индустриални ферми, което облекчи свиневъдния сектор. Новата категоризация значително улеснява придвижването и търговията със свине и продукти от тях. През втората половина на 2021 г. влошаване на епидемиологичната обстановка се установи в Южна България поради което от част II в част III преминаха общини от област Пловдив и Пазарджик.

Карта 1: регионализация във връзка с разпространението на АЧС в Европа в съответствие с последното изменение на Приложение I към Регламент (ЕС) 2021/605 (ОВ, бр. L 461 от 27.12.2021г.). Източник: ЕК.

2. Министерството на транспорта и съобщенията (МТС)

Продължава провеждането на инструктажи на служителите относно болестта и рисковете от нейното разпространение; поддържат се поставените информационни табели, а информация за болестта се представя и посредством листовки, екрани и др. Извършва се необходимата дезинфекция на съоръжения и подвижен състав, като там, където дружествата не разполагат със собствени способности са сключени договори със специализирани фирми. Извършва се регулярно почистване, като са осигурени контейнери за изхвърляне на странични животински продукти (СЖП). Поддържа се връзка с Областните дирекции по безопасност на храните към БАБХ, а представители на структурите по места участват в заседанията на областните епизоотични комисии. На граничните пунктове се работи съвместно със служителите от Главна дирекция „Гранична полиция“ на Министерство на вътрешните работи, както и със служителите от ветеринарните власти към БАБХ.

Предоставените от МЗм информационни материали, изготвени от Европейския орган за безопасност на храните и преведени на български език, в рамките на кампанията STOP ASF, са своевременно предоставени по електронен път на вниманието на имащите отношение структури. Експерти се включиха в съпътстващото кампанията онлайн проучване, проведено в периода от 18.10 до 04.11.2021 г.

Държавно предприятие „Пристанищна инфраструктура“:

Изготвяне, поставяне и поддръжка на информационни табели:

Държавно предприятие „Пристанищна инфраструктура“ (ДП ПИ) е изпратило официално писмо с насоки за правилното изпълнение на предприетите мерки и действия, залегнали в плана, до всички пристанищни оператори на пристанищни терминали, разположени в отговорните райони на корабоплаване по р. Дунав и крайбрежието на Черно море. Заедно с това, с цел повишаване на осведомеността на превозвачите и пътниците на всички пристанищни терминали, са поставени информационни табели относно предотвратяване разпространението на заболяването АЧС, като е спазено правилото единият от тях да бъде на официалния език на граничната страна на Република България, където е разположен ГКПП.

Извършване на почистване и дезинфекция:

Относно дезинфекцията, дезинсекцията, дератизацията и девастацията предприятието извършва ежедневно почистване и дезинфекция на пристанищните площадки, на които то е оператор. Ежедневно се провеждат и дейности по събирането и извозването на отпадъците, получени от корабоплавателна дейност, като по този начин се спазват стриктно заложените ангажименти на предприятието по плана.

През 2021 г. експерти от различните териториални поделения на предприятието участваха при провеждане на заседания на съответната за региона „Постоянно действаща междуведомствена областна епизоотична комисия“.

Държавно предприятие „Национална компания железопътна инфраструктура“:

Извършване на почистване и дезинфекция:

На всички гранични пунктове се извършва профилактична дезинфекция на влизашите в страната влакови състави. Ежедневно се извършва такава и на всички гари, включително и на местата за изхвърляне на отпадъци. Дезинфекцията се осъществява от два до четири пъти дневно и се извършва с одобрен от МЗ вирусциден препарат.

Изготвяне, поставяне и поддръжка на информационни табели:

Поддържат се наличните информационни плакати и табели/постери за повишаване осведомеността на пътниците, относно опасността от разпространение на вируса на АЧС и забрана за внос на хранителни продукти чрез личния багаж на пътниците. Поставени са допълнителни съоръжения на всички гранични и крайни гари за събиране и обезвреждане на отпадъци (СЖП).

Съгласно плана за контрол, железопътните превозвачи са уведомени за опасността от разпространение на заболяването АЧС чрез хранителни животински продукти и СЖП и за необходимостта от събиране и унищожаване на реализирания отпадък.

Дейности от компетентността на летищните оператори, попадащи в обхвата на плана:

Изготвяне, поставяне и поддръжка на информационни табели:

На територията на летищните терминали на обособени места са разположени информационни табели, на които информацията е преведена на пет или повече езика (вкл. български, английски, немски, руски и румънски език).

Извършване на почистване и дезинфекция:

Персонал на оперативните служби непрекъснато извършва огледи на терминалните сгради, като особено внимание се обръща на местата за изхвърляне на отпадъци от пътуващите. Във всички зали на терминалите са поставени достатъчно

съоръжения за събиране на отпадъци, като същите са под постоянен контрол и регулярно се почистват. При констатиране на замърсяване с хранителни продукти от животински произход в залите на пристигащи пътници, незабавно се уведомяват дежурните служители на БАБХ, в чиито компетенции е унищожаването на отпадъка.

Извършва се периодично механично почистване на терминалите и дезинфекция на помещенията и повърхностите с дезинфектант съгласуван с ОДБХ. Поддържа се връзка с ОДБХ към БАБХ. Представители на структурите по места участват в заседанията на областните епизоотични комисии.

При внос на хранителни продукти от животински произход, органите на БАБХ по места се уведомяват предварително за предприемане на последващи мерки по компетентност.

В процеса на изпълнение на Плана през 2021 г. от страна на МТС, ДП ПИ, ДП НКЖИ и летищните оператори не са срещани трудности, които да доведат до забавяне на изпълнението.

3. Министерство на вътрешните работи, Главна дирекция „Гранична полиция“ (ГДГП)

Проверка за неправомерно въвеждане на живи животни и хранителни продукти, включително личния багаж на пътниците:

Извършва контрол на граничните контролно-пропускателни пунктове относно неправомерно въвеждане/внос на живи животни и хранителни продукти от животински произход, включително личен багаж и проверка за нерегламентиран износ/транзит на животни/храни/продукти. При констатиране на някое от горните, служителите от структурите на ГДГП имат задължение да уведомяват структурите на БАБХ (ГИП) на съответния ГКПП, както и да им оказват необходимото съдействие, съгласно Наредба № 24/28.12.2009 г. за реда и начините на взаимодействие между органите на Националната ветеринарномедицинска служба и МВР.

- Граница с Република Сърбия /РДГП Драгоман/ - на всички ГКПП са предприети и се изпълняват необходимите мерки и действия в съответствие с разпределените по компетенции дейности съгласно Плана. Създадена е необходимата организация за проверка на личен багаж и превозни средства на база оценка на риска и за уведомяване на ветеринарните власти. Налице е добро взаимодействие между органите на ГДГП и БАБХ (ОДБХ) при установяване на нерегламентиран внос/износ/транзит на храни и продукти от животински произход открити в личен багаж, като същите се конфискуват от служителите на БАБХ.

До м. август 2021 г. чрез съдействието на служители от „Гранична полиция“ са иззети и унищожени общо 139,285 кг. стоки от животински произход, от които 52,885 кг. месо и месни и 86,4 кг. млечни продукти.

- Граница с Р Северна Македония /РДГП Кюстендил/ - ежедневно се извършват проверки на документацията на превозните средства, превозващи животни и животинска продукция в граничната зона и зоните на ГКПП. С цел предотвратяване на разпространението на заболяването АЧС в Р България се извършват проверки на всички преминали лица и МПС на вход за страната

До м. август 2021 г., чрез съдействието на служители от „Гранична полиция“ са иззети и унищожени общо 89,4 кг. стоки от животински произход, от които 66 кг. месни и 23,4 кг. млечни продукти.

- Граница с Р Гърция /РДГП Смолян/ - на всички ГКПП са предприети и се изпълняват необходимите мерки и действия в съответствие с разпределените по компетенции дейности съгласно Плана.

- Граница с Р Турция /РДГП Елхово/ - на всички ГКПП дейностите по Плана се изпълняват в пълен обем и без наличие на затруднения и забавяне.

До м. август 2021 г. в хода на извършени проверки, инициирани от служители на „Гранична полиция“, са установени, задържани и унищожени общо 43 кг. стоки от животински произход, от които 15 кг. месо и 28 кг. месни продукти.

- Морска граница /РДГП Бургас/ - изпълнява се организацията служителите на ГКПП да оказват съдействие на компетентните институции за ефективен граничен контрол с цел установяване на нерегламентирано движение през границата на живи животни и суровини/храни от животински произход. Същите извършват анализ на риска на транспортни средства и личен багаж на пътниците.

До м. август 2021 г. в хода на извършени проверки, инициирани от служители на „Гранична полиция“, са установени, задържани и унищожени общо 43 кг. стоки от животински произход, от които 15 кг. месо и 28 кг. месни продукти.

Речна граница /РДГП Русе/ - продължава изпълнението на създадената организация за засилен контрол на всички ГКПП в зоната за отговорност на дирекцията и предотвратяване разпространението на заболяването АЧС, като на база оценка на риска, се извършват проверки на транспортни средства и личния багаж на пътниците, влизаци на територията на Р България от държави, с установени огнища на заболяването АЧС, за наличието на суровини и храни за лична консумация, съдържащи свинско месо.

- Въздушна граница /РДГП Аерогари/ - в ГПУ София, ГПУ Летище Варна, ГПУ Летище Бургас и ГПУ Летище Пловдив е създадена организация дейностите по Плана се изпълняват в пълен обем и без наличие на затруднения и забавяне.

4. Министерство на вътрешните работи, Главна дирекция „Национална полиция“

Контрол на практики/ дейности, представляващи риск за АЧС:

С разпоредително писмо рег. № 8121р-13364/24.07.2019 г. на главния секретар на МВР, за подобряване ефективността на извършваните проверки от служителите на МВР, при констатиране транспортиране на животни се проверява:

- По отношение на транспортните средства, превозващи живи животни: дали превозвача притежава валиден лиценз за превоз на живи животни (вид и капацитет); необходимата квалификация и валидни удостоверения за правоспособност.

- По отношение на транспортираните животни дали са налични: ушни идентификатори за едри преживни, дребни преживни и свине; инжектируем транспондер и паспорт за еднокопитни; ветеринарномедицинско свидетелство по образец — ЗХОЖ 140 за животни, които подлежат на индивидуална идентификация; ветеринарномедицинско свидетелство по образец — ЗХОЖ 9 за животни, които не подлежат на индивидуална идентификация (птици, зайци).

- По отношение на транспортираните фуражи (зърно, комбинирани фураж; фуражни суровини и други фуражи предназначени за хранене на животните) дали: превозното средство е регистрирано по Закона за фуражи и вписано в регистъра на операторите транспортиращи фуражи (регистъра е наличен на адрес: http://www.babh.government.bj/uzerliles/files/HE'/Red/03-ROT-9-183_df); фуражът се придружава с декларация за съответствие (при насипни фуражи) или етикет при пакетиранияте фуражи. При проверките се следи за спазване на изискванията за хуманното отношение към животните по време на транспортирането им.

- Служителите на МВР оказват съдействие на служителите от БАБХ, съобразно функционалната си компетентност, при спазване на закона за МВР и подзаконовите нормативни документи. При установяване на случай или получаване на сигнал за умрели животни, незабавно се уведомява съответната ОЕДХ.

- С разпоредително писмо рег. N 3286р-33461/25.07.2019 г. на ЗА директор на ГДНП е създадена организация за обезпечаването на добър информационен обмен, относно дейности, извършени по противодействие на усложнената епизоотична обстановка в страната по отношение на редица заразни заболявания по животните.

- Извършени са охранителни проверки на всички 67 (шестдесет и седем) броя месодобивни предприятия, като са уточнени елементите на физическа защита на обекта, транспортните средства, както и всички входи/изходи.

- След отпадане на необходимостта от обезпечаване сигурността на определените 67 (шестдесет и седем) броя месодобивни предприятия в страната с разпоредително писмо рег. № 8121р-16724/20.09.2019 г., продължава изпълнението на създадена организация за извършване на ежедневни периодични обходи на предприятията, въз основа на приложен списък (което се осъществява и към настоящия момент).

- Съгласно Плана за контрол и предотвратяване разпространението на заболяването АЧС в България през 2021 г. се осъществяват проверки на пътни транспортни средства за нерегламентирано придвижване и/ или търговия на свине.

- Министерство на вътрешните работи е предприело действия съгласно План за контрол и предотвратяване разпространението на заболяването АЧС по свинете в България през 2021 г. и при възникване на необходимост, ще оказва съдействие на ОДБХ и БАБХ при възпрепятстване изпълнението на служебните им задължения. При възникване на огнища от зараза ще бъде оказано съдействие на съответната ОДБХ, при предприемане на действия за ограничаване разпространението на заболяването АЧС.

През 2021г. МВР не отчита забавяне в изпълнението на възложените мерки в Плана за контрол и предотвратяване разпространението на заболяването АЧС в България през 2021 г.

5. Министерство на вътрешните работи, Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“ През 2021 г. не е взимала участие в дейности свързани с изпълнението на мерките в Плана.

6. Агенция „Пътна инфраструктура“

Възложено е на пътноподдържащите дружества да предприемат необходимите действия, а именно: почистване на републиканските пътища в зона от 29 км. от ГКПП, почистване на аварийни площадки и площадки за отдих по основните пътни направления, поставяне на допълнителни съдове за отпадъци, извършване на дезинфекция и др. При наличие на отпадъци, писмено се уведомяват ползвателите на търговски обекти да поддържат хигиена на територията им, както и да бъдат осигурени съдове за събиране на отпадъците и транспортирането им до съоръжение за тяхното третиране.

7. Агенция „Митници“

За периода от 01.01.2021 г. до 31.12.2021 г. са извършени общо 14 354 броя проверки, като от тях 11 457 броя са при влизане на пътници и товари на митническата територия на ЕС. Извършените проверки са на митническите пунктове, разположени на външната граница на ЕС, във връзка със спазването на митническото законодателство. Митническите органи в сътрудничество с официалните ветеринарни лекари прилагат разпоредбите, произтичащи от правните актове на ЕС, свързани с официалния контрол по отношение на търговските пратки с животни, продукти от животински произход, зародишни продукти, странични животински продукти и производни продукти, сено и слама, които подлежат на официален контрол при въвеждане на митническата територия на ЕС, в съответствие с Регламент (ЕС) 2017/625, както и контрола на личния багаж на пътниците и на малките пратки от стоки, изпратени до физически лица, които не са предназначени за пускане на пазара, за лична консумация и употреба, които се въвеждат или изпращат в ЕС, в съответствие с разпоредбите на делегиран регламент (ЕС) 2019/2122 на Комисията от 10 октомври 2019 г. за допълнение на Регламент (ЕС) 2017/625.

8. Министерство на околната среда и водите (МОСВ)

Басейнова дирекция „Черноморски район“ (БДЧР):

Съдействие при определянето на терени за загробване и предоставяне на становища:

От Министерство на околната среда и водите са изготвени 19 броя становища при определяне на терени за загробване.

Планиране и изпълнение на контролен мониторинг на подземните води:

Заложени за мониторинг през 2021-2022 г. са 19 пункта от националната мрежа, в подземните водни тела застрашени от замърсяване. Съгласно Заповед №РД-602/09.06.2021 г. на Министъра на ОСВ за мониториране в периода 01.06.2021 г. – 31.05.2021 г. в 19-те пункта ще се изпълнява мониторинг: 4 пъти по основни и допълнителни физико-химични показатели: 1 път по метали и металоиди и неорганични вещества. Полевите и лабораторните изследвания се извършват от Изпълнителната агенция по околна среда. В райони, в които са загробени повече от 100 животни и в които не са изпълнени изискванията на Наредба №3 от 27 януари 2021 г. за условията и реда за обезвреждане на странични животински продукти и на продукти получени от тях извън обектите, регистрирани в Областните дирекции по безопасност на храните, е необходимо до трупните ями да има изградени мониторингови пунктове, което е задължение на кметовете на общини. Извършен мониторинг на 12 пункта.

Дирекция „Национален парк Пирин“:

Изготвяне, поставяне и поддръжка на информационни табели:

Табели на български и на английски език са поставени на места за отдих и туристически пътеки, които са в пределите на национални паркове. Табелите съдържат информация за основни рискове за АЧС и какви са минималните изисквания за биосигурност и при необходимост периодично се подменят.

Вземане, опаковане и транспортиране на проби от диви свине:

Организиран е контрол по взимане, опаковане и транспортиране на проби от диви свине при намиране на трупове или части от тях на територията на НП „Пирин“. Служителите на ДХП „Пирин“ са преминали обучение за взимане на проби и обезвреждане на трупове.

Извършване дезинфекция, дезинсекция, дератизация и девастация на територията на парка

Със специализирани противопожарни УТВ-та се извършва регулярно дезинфекциране с препарат VIRKON S на кътовете за отдих, обособените места за палене на огън и местата за къмпингуване, на територията на парка. Организира се и почистването на отпадъци на територията на парка, със специално внимание на местата, където се изхвърля отпадъци от туристи, билкари, гъбари и др. Местата за отдих и къмпингуване се проверяват и почистват регулярно от служителите на ДНП „Пирин“.

Намиране на трупове на диви свине или части от тях на територията на ДНП „Пирин“

Изготвен е протокол за действия при откриване на труп на дива свиня или части от него на територията на парка. В ПУ „Синаница“ и ПУ „Баюви дупки“ продължава наблюдението и подхранването с фураж на селективните капани за улов на дива свиня.

Дирекция „Национален парк Рила“:

Намиране на трупове на диви свине или части от тях на територията на ДНП „Рила“

В два учебни модула са обучени експертите и служителите „Паркова охрана и контрол“ за предприемане на превантивни мерки за предотвратяване разпространението на АЧС и действия в случай на откриване на мъртви диви свине. Определени са експертите, осъществяващи контакт със служители на ОДБХ и БАБХ. Сформирани са екипи за пробовземане и прилагане на мерки за обезвреждане на трупове от дива свиня, в случай на открито мъртво животно на територията на НП „Рила“. Разработен е протокол за съвместни действия при установяване на мъртво

животно на територията на Парка с Югозападно държавно предприятие, съгласно указанията на министъра на земеделието, храните и горите.

Парковите участъци са осигурени с лични предпазни средства, дезинфектанти, чували, стерилни контейнери за вземане на проби, ръчни пръскачки и др.

Заложени са 3 бр. капани за хуманно залавяне на дива свиня. Същите се обслужват и проверяват ежеседмично от служители на Д „НП Рила“. Към момента няма заловена дива свиня.

Мониторингът на дива свиня се осъществява ежедневно на цялата територия на Национален парк „Рила“ и ежеседмично се предоставя справка в МОСВ за числеността на популацията на дива свиня и наличие или отсъствие на открити мъртви животни.

До момента на територията на парка не са открити трупове на диви свине и не е констатиран случай на АЧС.

Изготвяне, поставяне и поддръжка на информационни табели:

Разработени и поставени са табели с указания на два езика (български и английски език) на местата за отдих и по туристическите пътеки, които са в пределите на Националния парк. Табелите съдържат информация за основни рискове за АЧС и какви са минималните изисквания за биосигурност. Разпространяват се информационни/разяснителни брошури за АЧС в населените места около парка.

Дирекция Национален парк „Рила“ разполага с транспортни средства, пригодени за извозване на трупове на диви свине до определените за загробване места и дезинфекция.

Местата за отдих и палене на огън на територията на парка се проверяват и почистват всеки понеделник, при необходимост и в останалите дни от седмицата от служители на Дирекцията. На местата за отдих не се препоръчва поставянето на допълнителни контейнери и кошчета за отпадъци, поради опасност от разнасяне от дивите животни. На местата за отдих са поставени табели, указващи всички генерирани от туристите отпадъци, да бъдат събирани обратно в торбички и раници и да се изнасят извън територията на парка, до контейнерите за битови отпадъци в населените места.

Дирекция „Национален парк Централен Балкан“:

Изготвяне, поставяне и поддръжка на информационни табели:

На основните места за отдих и туристически пътеки на територията на Национален парк „Централен балкан“ се поддържат 60 бр. табели на български и

английски език. Табелите съдържат информация за основни рискове за АЧС и какви са минималните изисквания за биосигурност.

Извършване дезинфекция, дезинсекция, дератизация и девастеция на територията на парка

Извършва се периодична дезинфекция на оборудване, превозни средства, както и кошчета на местата за отдых на територията на парка. Отпадъците се почистват ежеседмично, а по време на активния туристически сезон и по-често.

Намиране на трупове на диви свине или части от тях на територията на ДНП „Централен Балкан“

Всички служители са преминали обучение за взимане на проби и обезвреждане на трупове и са оборудвани с необходимите технически средства и дезинфектанти.

До момента на територията на парка не са открити трупове на диви свине, като в резултат на ежедневните наблюдения на служителите се наблюдава значително намаляване на популацията на дива свиня спрямо 2020 г.

9. Български ветеринарен съюз (БВС)

Регистрираните ветеринарни лекари (РВЛ) и поддържат списък на обектите, които обслужват, осигуряват изпълнението на ветеринарномедицинските дейности, като взимат и изпращат проби от домашни свине от тези обекти, при съмнение или възникване на заболяване предприемат ограничителни мерки и уведомяват незабавно ОДБХ, БВС и кмета на населеното място. Изпълняват разпорежданията на ОДБХ и уведомяват при наличие на неидентифицирани животни отглеждани в нерегистрирани обекти, извършват регулярни посещения в обектите и съдействат на собствениците на обекти при изготвяне на планове за спешни мерки. През 2020 г. към действащите договори между ОДБХ и РВЛ е подписан анекс, съобразен със задълженията на РВЛ определени в законодателството. Участват в заседанията на областните и общинските епизоотични комисии.

10. Национално сдружение на общините в Република България (НСОРБ)

Актуализиране на терените за загробване при необходимост и публикуване на протокола на интернет страницата на съответната община:

Извършва се актуализация на терените за загробване при което местните власти срещат редица затруднения, наблюдава се масово отхвърляне на общински терени за трупни ями поради неспазване на изискванията на РИОСВ, РЗИ и Басейнови дирекции – високи подпочвени води, неподходящи скатове, близост до населени места и/или повърхностни водни обекти и други. За останалите терени се изисква извършване на тежки хидрогеоложки проучвания и провеждане на процедури по ЗООС във връзка с

екологични оценки и промени в устройствените планове. Намирането на терени по така завишените критерии на посочените институции е изключително трудно. Нещо повече, налаганите проучвания изискват значителен финансов ресурс, който не е по възможностите на мнозинството общини. На територията на голяма част от общините няма промишлени свинекомплекси или птицеводни налагащи търсенето на трупни ями. В тези случаи НСОРБ предлага да се търсят терени/възможности за директно изгаряне в т.ч чрез мобилните инсталации, работещи по договор с БАБХ.

Направено е предложение за регионализиране изпълнението на изискванията на Наредба №3 от 2021 г. за условията и реда за обезвреждане на странични животински продукти и на продукти, получени от тях, извън обектите, регистрирани в ОДБХ, спрямо спецификата на местните условия, съчетано с нарочни указания от компетентните органи в тази насока с цел улесняване на местните власти. Предложението ще бъде обсъдено в контекста на изготвянето на проект на нов ЗВД и изменение на всички поднормативни актове издадени на негово основание.

Не са констатирани затруднения по отношение на останалите мерки заложи в Плана с участието на представители на местните власти.

Трупове от засегнатите от АЧС индустриални и фамилни ферми и лични стопанства са унищожени чрез използване на действащите мобилни съоръжения, с които БАБХ има сключени договори. Разходите за тези дейности са поети от държавния бюджет. Местните власти не са участвали в изграждане и оперативно финансиране на трупни траншеи за собствена сметка.

Продължава участието на местните власти в процеса по регистрация на обекти тип лично стопанство и при необходимост сътрудничат на ОДБХ при извършване на почистване и дезинфекция, налагане на забрани за търговия, придвижване и транспортиране на домашни свине при констатиране на огнище на АЧС.

III. Заключение и изводи:

От предоставената информация е видно, че дейностите заложи в Плана се изпълняват в сътрудничество, съгласно компетенциите и правомощията на определените институции, заложените индикативни срокове се спазват, не са отчетени затруднения, необходимост от осигуряване на допълнителни финансови средства и изменение на заложените мерки.

Данните за констатираните огнища показват, че през 2021 г. се наблюдава спад с 32% на констатираните огнища и 80% по-малко унищожени домашни свине в сравнение с 2020 г.

Принципни предложения за подобряване на мерките в Плана са постъпили от:

1. Българският ветеринарен съюз предлага облекчаване на процедурата по регистрация на обекти за отглеждане на животни за лични нужди и делегиране на повече дейности на регистрираните ветеринарни лекари с цел облекчаване дейността на БАБХ и насочването ѝ само в посока извършване на контрол.

Предлагам предложенията да бъдат обсъдени и евентуално включени в проекта на нов Закон за ветеринарномедицинската дейност.

2. Националното сдружение на общините в Република България предлага промяна в изискванията на Наредба № 3 от 2021 г. по отношение на въвеждане на регионализация спрямо спецификата на местните терени и условия.

Предложението ще бъде обсъдено в контекста на изготвянето на проект на нов ЗВД и изменение на всички поднормативни актове издадени на негово основание.

Предвид епизоотичната ситуация в Европа, засиленият пътничкопоток и увеличеният риск от разпространение на болестта, се обръща особено внимание на епизоотичната обстановка по отношение на заболяването в съседните страни и на територията на Европа, с цел предприемане на своевременни мерки за контрол.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР,

Във връзка с гореизложеното представям на Вашето внимание годишен доклад за извършените дейности през 2021 г., касаещи изпълнението на Решение № 313 от 9 април 2021 г. на Министерския съвет за одобряване на План за контрол и предотвратяване разпространението на заболяването Африканска чума по свинете в България за периода 2021-2023 г., и моля за неговото одобрение.

С уважение,

1/27/2022

X

Д-Р МОМЧИЛ НЕКОВ
Заместник-министър на земеделието
Signed by: Momchil Stefanov Nekov